

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Ugron Gábor és Polónyi Dezső az elbocsátott tanárok ügyéről*

Forrás: .....

Az Est

Bp.
(Hely)

1921. 9. 15

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

371.16

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszán

Ugron Gábor és Polónyi Dezső az elbocsátott tanárok ügyéről

— Az Est tudósítójától —

A nemzeti demokratapárt vasárnapi nagygyűlése, a melyet az elbocsátott és lefokozott fővárosi tanárok ügyében tartott, az egész közvélemény figyelmét ráterelte erre a kérdésre és ma már nemcsak maguk az érdekeltek, hanem a társadalom nagy nyilvánossága is feszülten várja: mi lesz az elűldözött és lefokozott tanárok további sorsa?

Felkerestük

Ugron Gábor

volt minisztert, a mozgalom egyik vezérét, a ki a következőket mondotta:

— Mint a nagygyűlésen elmondott megnyitóbeszédemben, úgy most is csak azt hangsúlyozom, hogy ezt a kérdést elsősorban azért kellett a nyilvánosság elé hozni, mert azok a lépések, a melyeket a párt vezetői ebben az ügyben az illetékes fórumoknál tettek, idáig eredménytelenek maradtak. Ismétlem: itt a főszerelem a törvény megsértése; ez nem felekezeti kérdés, hanem a jogrend kérdése. Tulajdonképpen négyféle ügyről van szó: az elbocsátott négyszáz tanár, a lefokozott huszonhárom igazgató, a kereskedelmi iskolákból polgári iskolákba áthelyezettek és az elbocsátott óvónők ügye. Az érdekeltek panaszszal éltek és felebbeztek a közigazgatási bírósághoz, egyuttal memorandummal fordultak a kultuszminiszterhez is. Igaz hogy a közigazgatási bíróság hatás-

köre annyira tág, hogy esetleg kitérhet az ügy elbírálása elől. De ha megállapítja ebben az ügyben a saját hatáskörét, akkor — nem kétem — csakis kedvező ítéletet hozhat.

Megkérdeztük, mi lesz az esetre, ha a közigazgatási bíróság nem mondja ki a maga hatáskörébe tartozónak az ügyet?

— Bizony akkor nincs fórum, a hová fordulhatnának, de ez nagyon veszélyes precedens volna a jövőre, mert akkor könnyen érhető ugyanez a sors a közigazgatási, vagy a városi tisztviselőket és akkor a tisztviselők existenciája hovatovább a mindenkori rezsim önkénykedésének lenne a játékszere, a mi valóságos balkánizmust jelent.

Megkérdeztük

Polónyi Dezsőt,

az elbocsátott és lefokozott tanárok jogi képviselőjét, hogy mi a véleménye a kérdéssel:

— Kétségtelen, hogy a miniszter másodfokban, mint törvényes felettes fórum, érdemben hivatott és köteles is határozni.

— Nézetem szerint a közönségnek nyugodtan be kell várnia a törvényes másodfoku döntést. Ha a miniszter reparálja a fővárosi tanács törvénytiprását, akkor egyrészt a sérelmet szenvedettek megkapják az elégtételt, másrészt pedig a főváros tanácsa megáll azon a lejtőn, a melyre most a feleke-

zeti gyűlésködéskor vitte. Ha a miniszter ur nem reparálná a dolgot, hanem szankeionálná ezt a példátlanul álló eljárást, akkor a közvélemény tisztában lehet azzal, hogy ebben az országban a törvény rendelkezései többé nem elég erősek, hogy a hatalom szokot az erőszak útján karmikor áthághatja. Ebben a nem remélt esetben azonban nézetem szerint a kormány kimondotta önmaga felett az ítéletet, mert az erőszaknak az a tulajdonsága, hogy a ki egyszer erre az utra lépett, az többé vissza nem térhet onnan és kénytelen az erőszakot mindig újabb erőszakkal tetézni, hogy hatalmát fentarthassa. Ugyenkor pedig csak idő kérdése a felfordulás.

Ellátogattunk az egyik lefokozott igazgató otthonába,

hogy közelről lássuk: kik azok, a kiket a fővárosi tanács sérelmes határozata megfosztott évek óta viselt tisztességüktől. Az igazgató ur nem volt otthon, a felesége, a ki maga is nyugalmazott fővárosi tanítónő, szeliden tiltakozik:

— Az úram nincs idehaza és én az engedelm nélkül erről az ügyről igazán nem nyilatkozhatom. Hogy milyen hatással volt rá a lefokozás! Azt hiszem, nagyon lesújtotta, de idehaza nem mutatja, mindig nagyon figyelmeztet ember volt. Egyelőre még benn lakunk az igazgatói lakásban, amei.

— meg az ügyünk a felső fórumoknál döntésre kerül. Az új igazgató már vőre?

— Bárhogy forduljanak is a dolgok, a hivatásomat el nem hagyom. Ha magániskolát nyitnék, tiszter annyi jövedelem lehetne, mint a fővárosnál, de én egész életemet itt töltöttem, bizom az ügyem igazában és tovább is a főváros ügyét akarom szolgálni, akár

zóny szomorú elgondolni, hogy a ki harmincegy éve szolgálja a fővárost, a kinek hat különböző tankönyvét tanítják ma is az egész ország polgári iskoláiban, az ősz fejjel ilyen elbánásban részesül.

Alkalmunk volt beszélni a főváros egyik legkitünőbb igazgatójával, a ki szintén a lefokozottak közé tartozik és a kinek az ügyét különösen érdekessé teszi, hogy

a főváros egyetlen nőigazgatója volt

hosszu éveken át. Kivüle ma is csupán még egy nőigazgatója van a fővárosi iskoláknak.

Kedves egyszerűséggel fogadott otthonában a volt igazgatónő, a ki az első kérdéseket tartózkodóan hártja el magától. Látszik, hogy nem szívesen beszél erről a tárgyról, nem vádol és nem panaszkozik. Később mégis elmond egyet-mást magáról; megtudjuk, hogy husz év óta áll a fővárosi szolgáltatásban, ebből nyolc évet már mint igazgató töltött el a főváros három legnagyobb polgári iskolájának az élén. Kedvvel, szeretettel, egész odaadással teljesítette hivatását és hogy milyen kitünő eredménnyel, bizonyítják az elismerő okmányok, melyek írásban őrzik a fővárosi tanügyi szolgálatában szerzett érdemeit.

Megkérdeztük, mi a terve a jövőre?

— Bárhogy forduljanak is a dolgok, a hivatásomat el nem hagyom. Ha magániskolát nyitnék, tiszter annyi jövedelem lehetne, mint a fővárosnál, de én egész életemet itt töltöttem, bizom az ügyem igazában és tovább is a főváros ügyét akarom szolgálni, akár

ugy, hogy visszahelyeznek, akár mint egyszerű tanárnő, mert a pályámat mindennél jobban szeretem.

Végül beszéltünk

**egy fővárosi óradijas tanítónő-
vel,**

a kit máról-holnapra fosztott meg sovány kenyerétől a tanács sérelmes határozata.

— A lefokozott igazgatókat is érzékenyen sújtja a rendelkezés, hiszen el kell hagyniok az igazgatói lakást, elvesztik az igazgatói jutalékokat, a tandíjkezelési percentet, a táncanfolyamok és magánvizsgák után járó legitim igazgatói mellékjövedelmet, a mely együttvéve több ezer koronára rug. De mi, óradijasok, máról-holnapra állás és kenyér nélkül maradtunk. Vannak, a kik titkári vagy más hasonló állást tudtak kapni, de a legtöbben minden remény és kilátás nélkül állnak szemben a jövővel és a közeledő télrel.